

Handläggare
Maria Blomberg
Administrativ chef
Kommunledningsförvaltningen
0140-68 745

Mottagare
Kommunfullmäktige

maria.blomberg@tranas.se

Överföring av ansvar för familjerättsärenden till Höglandsförbundet

Förvaltningens förslag till beslut

att ansvaret för Tranås kommuns familjerättsärenden överförs till
Höglandsförbundet från och med den 1 januari 2027.

Sammanfattning

Tranås kommun har sedan 2022 ingått avtalssamverkan med kommunalförbundet Höglandsförbundet avseende familjerättsverksamheten. Detta innebär att Höglandsförbundet i praktiken utför uppdraget, medan det formella ansvaret fortsatt ligger kvar hos kommunen. Ansvarig nämnd i kommunen är individ- och arbetsmarknadsnämnden.

För att skapa en tydligare ansvarsfördelning och långsiktigt hållbar organisation föreslås nu att specifika uppgifter med ansvaret fullt ut överförs till kommunalförbundet. Förslaget innebär att ansvaret för kommunens skyldigheter och befogenheter inom familjerättsområdet som beskrivs nedan formellt överförs från kommunen till kommunalförbundet från och med den 1 januari 2027.

Beskrivning av ärendet

Sedan 2022 har kommunen genom avtalssamverkan överlåtit utförandet av somliga familjerättsområden till Höglandsförbundet. Dessa uppgifter är:

- Rådgivning till föräldrar
- Samarbetssamtal
- Faderskaps- och föräldraskapsutredningar
- Medgivande- och adoptionsutredningar (inklusive uppföljningsrapport)
- Avtal om vårdnad, boende och umgänge
- Informationssamtal
- Yttranden och utredningar till domstol, 6:19 och 6:20 FB
- Verkställande av umgängesstöd och samarbetssamtal på domstolens

uppdrag

- Namnären den
- Passären den (delat ansvar med kommunen – hanteras av den mest lämpade ansvariga vid sällanaffärer).

Förslaget innebär att ansvaret för kommunens skyldigheter och befogenheter inom familjerättsområdet som beskrivs ovan formellt överförs från kommunen till kommunalförbundet från och med den 1 januari 2027.

Kommunen behåller kvar vissa uppgifter, precis som det idag hanteras inom avtalssamverkan.

- Vårdnadsöverflyttning och ändring i vårdnad
- Väcka talan om umgänge
- Beslut om kontaktperson och stöd vid umgänge
- Familjebehandling, stöd och gruppverksamheter (ansvar och resurser för gruppverksamheter samt utökade förebyggande insatser har inte förts över).

Organisation inom kommunalförbundet

Inom Höglandsförbundet är familjerättsverksamheten organiserad under en särskild familjerättsnämnd. Nämnden ansvarar för styrning, uppföljning och beslut inom verksamhetsområdet i enlighet med gällande lagstiftning.

Till nämnden finns en tjänstemannaorganisation med erforderlig kompetens för att handlägga familjerättsärenden. Organisationen är uppbyggd för att tillgodose behovet hos samtliga samverkande kommuner.

Kommunalförbundet fullgör därmed medlemskommunernas ansvar inom familjerätten och tillhandahåller verksamheten gemensamt för ett antal kommuner, vilket möjliggör samordning, resursdelning och en samlad kompetensstruktur.

Kommunledningsförvaltningens bedömning

Förslaget innebär en organisatorisk och juridisk förändring där ansvaret för familjerättsverksamheten överförs från Tranås kommun till Höglandsförbundet. Eftersom verksamheten redan idag samordnas genom avtalssamverkan med kommunalförbundet, kommer den praktiska skillnaden i det dagliga arbetet och servicen till medborgarna att vara liten. Fördelen med överföringen är främst en tydligare ansvarsfördelning och ett formellt åtagande på rätt juridisk nivå. Det innebär att kommunens ansvar och befogenheter samlas hos Höglandsförbundet, vilket skapar en mer enhetlig styrning och uppföljning av verksamheten.

Förändringen bedöms inte innebära någon betydande effekt på kostnader eller service till medborgarna.

Förslaget innebär en förändring i ansvar mellan kommun och kommunalförbund. Kommunalförbundet är en egen juridisk person och ansvarsfördelningen regleras genom en förbundsordning. Under hösten 2026 kommer kommunfullmäktige i respektive medlemskommun i Höglandsförbundet ta ställning till ny förbundsordning. Ett beslut om överföring av ansvaret gör familjerättsärenden är dock nödvändigt redan nu för att möjliggöra förändringen i samband med kommunens inträde i förbundet 1 januari 2027.

Samråd

Samråd ska genomföras med berörda nämnder i kommunen samt med Höglandsförbundet inför genomförandet.

Ekonomi

Kostnader för familjerättsverksamheten kommer att regleras inom ramen för kommunalförbundets finansieringsmodell. För kommunen innebär förändringen att nuvarande avtalskostnad övergår till en medlemsavgift till kommunalförbundet.

Den totala kostnadsnivån bedöms vara i nivå med nuvarande kostnader.

Eventuella budgetjusteringar hanteras inom ramen för ordinarie budgetprocess.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande kommunledningsförvaltningen 2026-05-12

Beslutet skickas till

Diariet
Höglandsförbundet
Vård- och omsorgsnämnden
Individ- och arbetsmarknadsnämnden

Kommunledningsförvaltningen

Pär Thudeen
Kommundirektör

Maria Blomberg
Administrativ chef